

6. ПОШУКИ ОБДАРОВАНОСТІ

Алла Іванівна Скрипник,
учитель української мови і літератури
та зарубіжної літератури,
учитель початкових класів
Томаківського ЗНЗ I–III-го ступенів № 1,
сmt. Томаківка, Україна

УДК 37.013

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ В УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ (з досвіду педагогічної діяльності)

Продовження, початок у № 3 (46) за 2016 р.

Формування інноваційної креативної особистості у практичній діяльності

Урок «Риторики»

1 клас

Тема: Говоримо теплі слова

Мета: розширити уявлення дітей про слово, його вплив на людину; сформувати поняття *теплі слова, веселі, злі*; формувати навички емоційного здоров'я; розвивати словниковий запас учнів, увагу, уяву та зосередженість, вміння красиво, виразно, ввічливо, мудро, щиро говорити; виховувати бажання стежити за своїми словами, прагнути спілкуватися доброзичливо, вибирати відповідну інтонацію.

Тип уроку: засвоєння знань, інтерактивний.

Обладнання: лялька Риторика, торба Ляпа, етапи уроку в символах, правила Риторики, радісна і сумна емоція, картки теплих і холодних кольорів

Хід уроку

I. Організація учнів до уроку

Добре те, що сонце світить,

Добре те, що віє вітер,

Добре те, що в нашій річці
синя, не брудна водичка.

Добре те, що моя мама
мене з школи забирає.

Добре гратися на дворі,

Добре вчитися у школі.

Добре плавати в ставу,

Добре те, що я живу.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку

– Діти, які емоції у вас виникали, коли ви промовляли промовку?

– Які слова у вас викликали радісні, щасливі емоції?

Вчитель:

– Сьогодні ми поговоримо про теплі слова та з'ясуємо чому не можна говорити злі слова.

– А урок ми проведемо за допомогою наших героїв Риторики та торби Ляпи. Також ми будемо дотримуватись відповідних етапів уроку: говори, думай, відпочинь, слухай, правило.

III. Актуалізація опорних знань

1. *Правила Риторики*

2. *Мовна розминка*

3. Дихальні вправи «Правильне дихання»,
«Повітряна кулька», «Насос».

4. Читацькі вправи

Читання голосних букв. Читання складів. Чистомовка.

Чко – чко – чко – рано встало сонечко;

Чки – чки – чки – прокинулись синочки й донечки;

Чка – чка – чка – минула гарна нічка;

Чку – чку – чку – поцілуємо матіночку.

IV. Осмислення нових знань під керівництвом вчителя

1. *Міні-бесіда*

– Про кого говорилось у чистомовці? (*сонечко, нічку, матіночку, синочків, донечок*)

– Як звертається до вас мама, коли будить вас зранку? (*доброго ранку, донечко, синочок, зіронька, кошениатко, зайчик, сонечко...*)

– Чи приємно вам від цих звертань?

– Які почуття вони у вас викликають?

– Як ви відповідаєте на привітання рідних? (*доброго ранку, маюся, матінко, мамусю, татусь, бабусечка, дідусю...*)

– З якими почуттями ви відповідаєте своїм рідним? (*теплом, ніжністю, любов'ю*)

Висновок: щоб жити щасливо і спокійно треба говорити теплі слова.

2. *Вправа з торбою Ляпою*

Мета: навчити торбу Ляпу теплим словам.

1 ряд – звертання до мами, 2 ряд – до татуся, 3 ряд – до вчителя

Фізкультхвилинка

1, 2 – дерева; 3, 4 – звірі в лісі; 5, 6 – пада лист;

7, 8 – ось сунички підняли червоні личка,

9, 10 – піднялися і до сонця потяглися.

3. *Міні-бесіда*

– Чи отримуєте ви задоволення від фізкультхвилинки?

– Які почуття у вас виникають під час виконання фізкультхвилинки?

Висновок: ви рухаєтесь, робите це разом, а ще промовляєте гарні, теплі слова, тому й отримуєте задоволення і радість.

– На які кольори схожі теплі слова? (*на теплі – жовтий, червоний, рожевий, помаранчевий*)

– З якими предметами ми можемо порівняти теплі слова? (*сонечко, нічна сорочечка, тепла ковдрочка та м'яка подушечка*)

– Чи чули ви у своєму житті злі, образливі слова?

– Які почуття у вас викликали такі слова?

– Якими кольорами можна зобразити злі слова? (*чорний, сірий, коричневий, фіолетовий*)

– Чи хотіли б ви, щоб у нашій класній кімнаті були наявні злі слова?

Отже, давайте, приберемо злі емоції та кольори з нашої класної кімнати і будемо насолоджуватись теплими, рідними, і мелодійними словами – словами з маминої колискової.

4. *Прослуховування колискової в записі*

5. *Читання колискової ученицею з посібника*

V. Підсумок уроку

1. *Вивчення правила*

Не хочеш почути поганих і недобрих слів, не кажи їх сам.

Від добрих слів здоров'я покращується, а від злих погіршується.

– Хто був активним, уважним на уроці, запам'ятав багато теплих слів – погладьте себе по голівці. Хто зумів сьогодні навчити торбу Ляпу нового правила – поплескайте в долоні. Я бажаю, щоб у вашому житті було більше теплоти, любові і щастя.

Урок «Я і Україна»

2 клас

Тема: Царство рослин

Мета: формувати в учнів знання про будову рослини; узагальнювати знання про класифікацію рослин (дерева, кущі, низькорослі рослини); навчати розпізнавати рослини за плодами; розвивати пам'ять, мислення, зосередженість, зв'язну мову, виразність, всі види компетентностей; виховувати бережливе ставлення до рослин, бажання їх саджати і доглядати.

Тип уроку: проектний; засвоєння нових знань.

Обладнання: плакат «Царство рослин», картки «Будова рослини», малюнки різних рослин; плоди різних рослин; виставка літератури.

Зміст уроку

I. Організація учнів до уроку (1 хв)

Девіз: На урок усі прийшли, щоб знання усі знайти!

II. Мотивація навчальної діяльності (2 хв)

Повідомлення теми уроку
Повідомлення плану уроку

III. Осмислення знань в процесі практичної діяльності

1. Гра «Живе – неживе» (2 хв)

Оплески у долоні – жива природа, немає оплесків – нежива природа.

Висновок: рослини – жива природа.

– Чому ви зарахували рослини до живої природи? (рослини ростуть, розвиваються, розмножуються)

Казка:

В одному Царстві жили істоти. Люди називали їх рослинами. У кожної рослини було власне ім'я, неповторний вигляд і запах. Добрі люди милувалися їхньою красою, розсаджували їх, доглядали, а інші – злі – знищували рослини. Так, рослин почало ставати у царстві все менше. Одного дня вони взагалі залишили своє царство і пішли далеко-далеко.

– Чому рослини залишили своє царство?

– Яка користь від рослин на Землі?

Сьогодні на уроці ми спробуємо повернути рослини, які зустрінуться на нашому шляху, у їхнє царство. Але для цього ви повинні бути уважними, розумними і активними на уроці.

2. Гра «Будова рослини» (3 хв)

– Чи знаєте ви, з яких частин складається рослина? (рослина має корінь, стебло, листя, квітка, плід)

Учитель називає, показує на малюнку частину рослини, а діти показують її карточкою.

3. Мандрівка Царством рослин (5 хв)

Приклеювання рослин за місцем росту: ліс, сад, город, поле.

– Яких рослин не вистачає у Царстві? (городніх)

– Для чого люди вирощують городину? (щоб забезпечити себе корисними вітамінами)

4. Гра «3 якої рослини плід»

Фізкультхвилинка (2 хв)

Дерево, куш, городина.

5. Захист міні-проектів (15 хв)

Інструктаж щодо проведення презентації проекту (3 хв)

Виступи учнів.

7. Презентація виставки літератури

Домашнє завдання (5 хв)

С. 28–31, зошит С. 18–19.

Знайти загадку про рослину. Підготувати повідомлення про лікарські рослини України.

8. Підсумок уроку (5 хв)

– До якої природи належить царство рослин? (живої природи)

– З яких частин складається рослина?

– Яким було царство рослин на початку уроку і яким стало на кінець уроку?

Кому було цікаво на уроці – поплескайте в долоні. Поплескайте у долоні ті, кому не було цікаво.

– Що найбільше сподобалось на уроці?

Урок Основи здоров'я

2 клас

Тема: Твоя сім'я. Поведінка з рідними

Мета: формувати знання у учнів про «родове дерево»; навчати правилам поведінки з дорослими та запобігання негараздів в родині; розвивати зв'язне мовлення, розширювати активний словник учнів, мислення, пам'ять, уяву, увагу; вміння працювати в групі; спостереження за активною діяльністю учнів; виховувати любов та повагу до своїх рідних та близьких людей.

Тип уроку: закріплення знань; тренінг.

Обладнання: стікери «чоловічки», папір, фломастери, макети «школа», «родина», оповідання В. Сухомлинського «Сива волосинка».

Зміст уроку

I. Привітання

1. Передай речення: Я бажаю тобі здоров'я.

II. Прийняття правил спілкування

III. Очікування

1. Повідомлення теми уроку

2. Очікування від сьогоднішнього уроку

3. Моделювання «чоловічків» на макеті «школа»

IV. Знайомство

Розповідь про родове дерево своєї сім'ї.

Руханка «Поміняйтесь місцями ті, хто...»

Поміняйтесь місцями ті, хто:

- щоранку чистять зуби;
- загартовуються;
- роблять ранкову зарядку;
- відвідують спортивні гуртки;
- ходять у туристичні походи;
- катаються на велосипеді.

V. Інформаційний блок

1. Словникова робота

Лад – це коли у сім'ї панує добробут і затишок, усі знають що й коли робити, хто кого має слухати, шанувати, за що перед сім'єю відповідати. Усі члени родини виконують свої обов'язки як слід, відповідно до вимог і правил.

– Які вчинки героя спричинили порушення ладу у родині?

2. Читання оповідання В. Сухомлинського

«Сива волосинка»

3. Міні-бесіда

Хто герої оповідання?

Від чого посивіло волосся у мами?

Чи навмисне Сашко змушував маму хвилюватися?

Чому дітям треба замислюватись над своїми вчинками?

Висновок: негативна поведінка членів родини примушує страждати, а позитивна радіти і у щасті жити.

6. Вправа «Чорне – біле»

Для виконання завдання потрібно об'єднатися у дві групи.

7. Вправа «Правила»

Перша група – правила поведінки з рідними.

Друга група – правила поведінки дорослих з дітьми.

Захист напрацювань одним із учасників групи

VI. Підсумок

1. Запитання – відповідь

– Через що трапляються негаразди в родині? Коли в сім'ї лад?

Пояснити прислів'я. Рід здоров і багат, коли у ньому лад.

Продовжити речення: «Урок мене навчив...»

Перемістити «чоловічка» на макет «Родина».

Прощання та побажання друзям.

Продовження у наступному номері.

Дякую, що ознайомлюєтесь з нашим досвідом.

Використані літературні джерела

1. *Василькевич Я.* Проблема діагностики творчих здібностей у діяльності психологічної служби ВНЗ [Текст] / Я. Василькевич // Рідна школа. – 2008. – № 10. – С. 43–45.

2. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень [Текст] : монографія / ред. : В. О. Моляко, О. Л. Музика // Держ. фонд фундамент. дослідж. М-ва освіти і науки України. – Житомир : Рута, 2006. – 320 с.

3. *Колеснікова Г. І.* Літературна творчість – ефективний засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів [Текст] / Г. І. Колеснікова // Педагогіка вищ. та серед. шк. : зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 28. – С. 239–244.

4. *Курята Ю. В.* Креативне мислення як чинник соціалізації дітей молодшого шкільного віку [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Ю. В. Курята ; Нац. акад. держ. прикордон. служби України імені Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2008. – 20 с.

5. *Лобода О. В.* Креативність як основа психічно-го здоров'я особистості [Текст] / О. В. Лобода // Наука і освіта. – 2010. – № 3. – С. 61–65.

6. *Мициха Л. П.* Психологія творчості [Текст] : навч. посіб. / Л. П. Мициха ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2007. – 447 с.

7. *Нікітенко Т. М.* Творчий розвиток особистості – одне з найважливіших завдань гуманістичного освітнього процесу [Текст] / Т. М. Козіна, Р. І. Нікітенко // Наша шк. – 2008. – № 4. – С. 37–42.

8. Розвиток творчих здібностей у дітей молодшого шкільного віку [Текст] / М. О. Шопіна // Освіта на Луганщині. – 2007. – № 2. – С. 136–139.

9. *Якубова Л. А.* Методика розв'язання проблемних завдань як засобу розвитку творчих здібностей школяра [Текст] / Л. А. Якубова // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2008. – № 2. – С. 97–103.

10. *Новолокова Н. П.* Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій [Текст] / Н. П. Новолокова. – Харків, 2012. – 176 с. – (Серія: «Золота педагогічна скарбниця»).